

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasabos garmond sorért. vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasabos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.
Félévre 2 „

Egy város és egy — ember.

Városunk mult jan. 4-én léptette életbe azon jogának gyakorlatát, melyet a Belügyminiszter 6 nmlga mult év végén engedményezett számára, s mely szerint a város területén fogyasztott minden kupa és fok szesz után egy fél krajczárnyi illetéket szedhet. E jog megkísérlett hasznosítására, bizonyos részről jövő bujtogatások által, megghiusítván: az illeték behajtását maga a város kezelteti egy 9 tagu — városi képviselők-ből álló — bizottmány által. E bizottmány a mult szombati képviselő-testületi gyűlésben terjeszté elő első havi rendes számadását, melyből kitűnt, hogy a kezelési 27 nap alatt volt 2287 frt 93 kr bevetel, 591 frt 49 kr kiadás, tehát 1696 frt 44 kr tiszta jövedelem, melynek a kitűzött kaszárma és színház építési, megutca-nyitási célra fordítandó kétharmada (egy-harmad a város rendelkezése alatt állván) tezen 1130 frt 96 krt s ehez adva azon 154 forintot, mely napidijakban a kezelő-biztosokat illeti vala, de melyet ők szintén a fenjelzett hármascélra ajánlottak vissza: az első havi üzlet eredményeül takarékpénztárba helyeztetett 1284 frt 96 kr, olvasd egyezer kétszáz nyolczvannégyszáz frt 96 kr.

E számok ékebben beszélkek mindennél, a lehetetlen, hogy e város minden igaz polgárának örömtől ne hevüljön szíve, midőn látja, hogy kezünkben az eszköz, mely által városunkat egy valódi város színvonalára emelhetjük. És annál büszkébben nézhet minden polgár e fényes eredményre, mert annak minmagunk valánk szerzői, mert az így begyűlendő ezerek mind azon fillérek-ből szaporodnak föl, melyeket önkéntesen rőtünk magunkra, a városi belfogyasztás szolgáltatván egyedül ez adóösszeget.

Ez adót, első havi ezer fölötti forintot, tehát tisztán magunk fizetjük magunknak; mint-ha minden fogyasztó-háznál egy persely állana e fölirattal: „a város közjávára,“ s a fentebbi összeg e perselyek első havi tartalma lenne.

A belügyminiszter nem is tehetett másképp, mint, hogy ez önkényt magunkra rőt adó-nemet engedélyezze, mert, ha magunknak tetszik saját fogyasztásunkat megdíjazni: az tisztán a mi keblügyünk.

Vannak azonban, kik nem így gondolkoznak.

A „Pester Lloyd“ ez évi 25 dik számának kereskedelmi rovatában, e mi keblü, de belügyminiszterileg engedélyezett, ügyünkre vonatkozólag egy rövid közlemény foglaltatik. — rövidségéhez mérve tulságosan telve valótlansággal, bárgyusággal, gyanúsításokkal és faragatlansággal, úgy, hogy valóban nem tudjuk mit bámuljunk jobban: az önhasonlesés vakmerőségét, vagy pedig a tekintélyes „Pester Lloyd“ önfeladtságát, midőn eddigszerzett hitelét ily cikk közreadásával kockáztatja.

A „Pester Lloyd“ illető száma külön czim-szalag alatt feles számu városi polgárnak küldetett meg, s az érintett cikk kijelöltetett, hogy azonnal szembetűnjék. E körülmény perczig sem hagyta kétségbe az illetőket, hogy a kérdéses cikk honnan vette eredetét. Mi azonban e helyen nem keressük a cikk íróját, csak pár szóban igazoljuk fentebbi kemény jelzőinket, melyeket ama cikkhez csatolánk.

Azt állítja ama cikk, hogy a miénkhez hasonló magas (maszlos) megdíjazás sehol sincs.

Nem áll; Kolozsvárt van. A kolozsvári szesz-adó ezévi hasznobére 40,000 frt. Azt állítja, hogy a kezelő bizottság nem csak a szesz italokat, de még a kölni vizet is megdíjazta. Nem áll; példát mutatni erre senki sem képes. Ama cikk tehát valótlanságokat állít.

De bárgyu is ama cikk, midőn egy tekintélyes kereskedelmi lap olvasóival azt akarja elhitetni, hogy az itteni szesz-gyárak a megdíjaztatási ellenőrzés végett nagyban folytatott üzletükről könyvetkell, hogy vezessenek, hogy kimutassák, ha kell, kinek és mennyi szeszt árultak el. Avagy a helybeli szeszgyárak addig könyvvitel nélkül folytatták üzletüket? Ez esetben nem lennének érdemesek rá, hogy üzletük lehessen. Az is meg lehetős bárgyuságra mutat, midőn ama cikk azt is nehezteli, hogy a szesz-vásárló nevét és lakását köteles megnevezni, midőn maga számára vásárlási engedélyt vált. Vagy érdekükben áll e vásárlóknak becsületes nevük eltitkolása?

Gyanúsítja is e cikk a kezelő bizottmány „deszpotikus“ eljárását, midőn az első fölvetel alkalmával a városon találtató minden szesz-készletet egyszer lepecsételt, hogy az ellenőrzés lehető legyen, kitűnő, mely készletek használatnak belfogyasztásra, s melyek kivitelre. De ugyan hogyan is lehetett volna ez ellenőrzést más-képen fogatosítani? Vagy tán az tetszett volna cikkíró urnak, hogy minden akkori készlet díjazatlanul fogyasztassék el? S ez eljárást azért nevezi „hivatalos bosszantgatásnak? Épen nem téves számítások alapján engedélyezte tehát belügyminiszter 6 nmlga ez önmegadóztatást, mint e cikk magát a Belügyminiszter iránt nagy udvariassággal kifejezni jónak látja, sőt épen nagyon helyesen számított, midőn alkalmat nyújtott városunknak, hogy magát elhanyaglásából, önszerzett anyagi eszközeivel kiemelje.

Hogy a finom társalgóbból hány lapot olvashattott cikk író: kitűnik abból, hogy egy hivatali testületnek akkor, a midőn városa által kiszabott s a belügyminiszter által helybenhagyott eljárásában „polgárisult hivatalnokhoz illebb“ modort ajánl, nem is számítva a „hallatlan,“ „zsaroló,“ „hatalmaskodó“ kifejezéseket s a belügyminiszternek adott s fentebb érintett bókot.

Sőt még a neveltséget sem tagadjuk meg e cikktől, midőn azt kívánja, hogy a szeszgyáros cselédeknek (nem gratis, hanem fizetésben) adott pálinkát ki akarná vonatni a megdíjaztatás alól, akkor, a midőn minden polgár szintén megdíjazott pálinkát ad cselédjeinek, és pedig szintén nem pénzért, hanem — ha úgy tetszik — gratis. És a neveltséges czimet cikkíró azon okoskodása (?) is méltán kiérdemli, mely szerint e megdíjazás a szeszgyártásra róma terheket, holott a kivitel szabad, a belfogyasztást pedig a fogyasztók, nem pedig a termelők fizetik. Bizton következtethetünk tehát, hogy a mely gyáros e megdíjaztatás ellen minden követ megmozdít: annak egészen másfajta bajai vannak, mint a melyeket nyiltan bevallani jónak lát...

A fentérintett cikk megjelenése is városi képviselőinknek való megküldése után egy nappal a képviselő testület ülése következett, melynek legfő tárgyát egy belügyministeri leirat képezte, mely mellett közöltetik a város közönségével egy panaszló folyamodás, Baruch Jeremiás, helybeli szeszgyár tulajdonos nevében a belügyminiszterhez beadva s éles hangon a városi szesz megdíjaztatás ellen irányozva.

E folyamodás körülbelül ugyanazon körülményeket hozza föl a megdíjaztatás elve és kivitele ellen, mint a „P. Ll.“ imént jellemzett cikke s ritka önteltséggel és nagyzással lép sikra egyetlen ember nevében egy egész város határozatával s a belügyminiszter engedélyével szemben.

A városi képviselő testület meghotránkozásával hallgatta végig e folyamodványt, melyben a város egyetlen polgára, Larisch b. pénzügyminiszter kegyugaraiba burkolózva, egy egész város érdekei fölé bátorodik saját zsebének érdekét helyhezni, s magát, a ki nagy terjedelmű üzletei következtében tetemes adó-összeget szolgáltat a kir. kincstárba, mint az állam jóltevőjét, egyik oszlopát portálja. Meghotránkozásával mondom, — mert mindnyájan jól tudjuk, hogy amaz adó-összeget Baruch Jeremiás ur tulajdonképen a mi zsebünk-ből fizeti, mert, ha széles terjedelmű üzleteinek fogyasztói (a kik mi vagyunk!) nem volnának: ő a saját zsebéből sem hajlandó, sem képes nem volna fedezni amaz adó-összegeket.

Baruch Jeremiás ur avál fenyegeti a kir. kincstárt, hogy e tetemes megdíjaztatás odakényszeritheti őt, hogy szeszgyárát kénytelen lesz bezárni s így a kincstár elesnék az általa fizetett tetemes adó-összegektől. E fenyegetés azon része, mely szerint e városi megdíjaztatás a szesztermelésre nehezkednék: mint fentebb kimutatók alaptalan, mert a teher itt egyedül a fogyasztókat sújtja, s ha ezek, a város polgársága, készek azt hordani, akkor B. J. urnak is hordania kell azt; a mi pedig azt illeti, hogy B. J. kénytelen lenne üzletét bezárni: az senki értőt, s így bizonyára a kincstár kezelőit sem fogja elrémiteni. Még avál, hogy B. J. ur lelép a pálinka-termelés teréről, a világ ki nem fordul sarkából. Ha ő elmegy, vagy elbukik: jön más, a ki fog szeszt termelni, s ha a szükség úgy hozza magával, 20 kr helyet 24 krért adja e nemes ital kupáját, melynek B. J. ur távozta után is — fájdalom! — lesz fogyasztója elég.

Ime, B. J. ur jelenleg is — gőzöstje vagy pedig valami más miatt: nem kutatom — nem termel szeszt, s a világ még is a legjobb rendben folyik, az igaz kissé fagyosan, de azért mégls folyik.

Legyen tehát nyugodtt B. J. ur, sem az magyar állam, sem Maros-Vásárhely össze nem omlik, ha ő — quo-quo fato — be is csukja üzletét.

A képviselő testület el is rendelte, hogy körülményeinket teljesen földerítő fölterjesztés küldessék ez ügyben a belügyminiszter ur 6 nmlgához s lehet, hogy e fölterjesztés oly pontokat is hoz napvilágra, melyek e kérdésnek egészen új fordulatot fognak adni....

Mi pedig meg vagyunk győződve, hogy a belügyminister nem fogja egy egész város érdekét egyetlen ember álcázott hasznának áldozatul hozni.

Salus reipublicae suprema lex esto!

Egy városi képviselő.

A Getse emberszereteti intézet.

(Folytatás.)

Az alsó bíróság, a legfelsőbb bírói döntvény folytán, a 11,2000 frt követelési összegért a n.-sajói uradalmat meg is becsültette, tehát

oly összevágott vitetett végbe a másodfoku végrehajtás, melyből 1200 frtért az első foku végrehajtás, t. i. a zálogképeni összevágás nem történt meg, mi magában semmiséget képez, sőt a 8000 és 2000 frt betábláztatása és introductioja is nem kellő törvényes alakban és így nem érvényesen eszközöltetett.

E perfolym folyását, mint a lavinát a meredélyen — az alperesek minden törvényes műveletei sem valának többé képesek feltartoztatni.

A becslés után következett az utolsó foku végrehajtás, t. i. az árverezés, ezzel sem késett a diadalmas Hersch ezég és annak elrendeléséért 1860-ban folyamodott.

Az ügynek az árverezés stadiumába belépével, alperesek illetőleg jelzálog birtokosok közül többen, birtokaik potom árani eladattatását elkerülendők, egyezkedés útján Hersch Dávidnak 7816 frt 32 $\frac{1}{4}$ kr fizettek. Másoktól, mint a Getse intézettől, a számára az O-Solymosi felszabadultaként utalványozott és cs. kii. adóhivatalnál letéteményezett 6250 frt urbéri államkötvények és azoknak 1859. jul. 1-ig járó kamat szelvényei legfelsőbb bírói intézkedés folytán elvételét és Schwartz Dávidnak nevében kiadott, még pedig a perrendtartás nyílt megsértésével, minden árfelosztás nélkül.

Ilyeténképen, egy vagyontalan, ugyszólva ömöröten egyén a 11.200 frt kérdéses tőke törlesztésül 18.651 frt 80 kr o. é. kapott kezébe, a Getse emberszereteti intézet pedig alapítókéjének egy jelentékeny részét és annak biztos kamatait elvesztette, a többi alperes társak is kisebb nagyobb mértékben kárt és veszteséget szenvedtek.

Még ez sem volt elég Hersch és társainak.

Mert elhallgatva a már kézbe kapott 18.651 frt 80 kr o. é. tetemes összeget, az egész 11.200 frt teljes követelésekért sürgették ügyvédjük Grois Nándor által a n.-sajói uradalom elárvereztetését. A min az alperesek megrémülve az 1853-ban kelt ösiségi nyíltparancs értelmében, mint tulajdonosok, az árvereztetési jog elenyészteséért, egyuttal az árverezés fölfüggesztéséért kérelmeztek.

Megtett törvényes lépéseik hasztalanak valának és a lett a vége, hogy a nagysajói birtok elárverezése 1866-ban elrendeltetett és fogantatott.

Az árverezés folyama alatt sérelmes volt az alperesekre nézt, hogy 1866-ban az erdélyi kir. főkörmányszék, mint egyuttal legfelsőbb törvényszék Kolozsvárrt, a bécsi legfőbb törvényszéknek 1859-ben 880. sz. alatt kelt kedvezőtlen döntvényét is, a mely utóbbi a végrehajtás folytatását csak a 11.200 frt tőke tartozás felvételére engedte meg, azon jóval tul, t. i. a kamatok és járulékok behajtásaira is kiterjesztette.

Ezen eljárásból érthető meg egyedül, hogy mért nem elég Hersch Dávid és társainak a már eddig kézhez kapott 21.091 frt, 43 és $\frac{1}{2}$ kr, és miért kellett a sajói birtok elárverezéseinek bekövetkeznie, és miért van még most is folyamatban e per, évtizedek mulva is.

Ezen ügy a végkibonyolódás stadiumába, a vételár felosztása tárgyalása alkalmával, a mult év november havában, jutott s most a Szamosújvárt székeli dobokamegyei törvényszéknel áll.

A szerencse ezen alkalommal is Hersch Dávidot és társait, mint Polycratést, nem hagyta el, mert az ezen árfelosztási tárgyalás folytán 1869. nov. 24-én 3449. sz. alatt kelt végzés által, a nevezett felperesi ügynek, az összesen begyűlt 36.144 frt 41 kr vételárból, 31.332 frt összeg utalványoztatott át.

A végrehajtást szenvedteknek ad dividendum maradt 4591 frt és 48 kr o. é. mint-hogy két cselekvényi gondnoknak elébb 271 frt 43 kr határozatott kifizettetni.

Ez végeldöntése ezen végetes ügynek, melynek fölött több egyes birtokosok tetemes károkat szenvedtek, egy emberszerető intézet pedig jelentékeny alaptőkéjétől megfosztva ezéljai eléréseben sok évekre hátravetett, a lehető kárpótlás reménye nélkül.

Az előzményekből kiindulva és ősmerve az alsó bíróságok kényes helyzetét, a törvényes folyamból így sarkából kivetett ügyek feletti elhatározások alkalmával, az alsó bíróságnak említett mult évi 3449. sz. alatti végzése által nem vagyunk meglepetve, főleg, ha tudja az alsó bíróság, hogy azok közül többen, kiknek befolyásuk

alatt keletkeztek a kezét megkötő határozatok, jelenleg is azzal a befolyással bírhatnak.

(Vége köv.)

Erdélyi kereskedelmi és hitelbank.

II.

Zálogkölesön üzlet.

Ez üzletág három részre oszlik.

Az 1-ső osztályban állampapírokra, iparvállalatok részvényeire s más értékpapírokra;

A 2-ik osztályban pénzekre, nemes fémekre, arany és ezüst tárgyakra;

A 3-ik osztályban mind másnemű czikkekre, árukra, nyers terményekre, készterményekre és anyagokra történik a kölcsönözés.

Az 1-ső osztályban a pesti és bécsi tőzsdéken jegyzett papírokra az utolsó tőzsde jegyzés $\frac{3}{4}$ -éig lehet kölcsönt venni, ha pedig valamely értékpapír tőzsdén jegyezve nincs a kölcsön összeg magossága esetenként állapittatik meg. Kamat és illeték ez osztályban

1	hóra adott kölcsönnél évi	7 $\frac{1}{2}$ %
2	" " "	8%
3	" " "	8 $\frac{1}{2}$ %

Vidéki kölcsönzők kötelesek egy Maros-Vásárhelyt lakó megbizottat nevezni, kihez esetleg szükséges felszólítások intéztethessenek.

Lejárat előtt visszafizetett kölcsönök után ez üzletágban is kamatmegtérítésnek van helye.

A 2-ik és 3-ik osztály kölcsönzési feltételei egymástól csak annyiban eltérők, hogy a 3. osztályban, ha a zálog nagy terjedelmű pl. gabona, szesz stb. jogában áll a banknak $\frac{1}{2}$ %-tól egész 1%-ig terjedhető magosított raktári díjt venni be.

Az illetékek ez osztályokban magasabbak, mint a leszámítolási és értékpapír kölcsön üzletben s kamattal együtt

1	hóra terjedő kölcsönnél évi	8 $\frac{1}{2}$ %
2	" " "	9 $\frac{1}{2}$ %
6	" " "	10%-ra

rugnak, melyen felül még becslési illetékül, bármely tartamu kölcsönél $\frac{1}{2}$ % vétetik be.

Ez illeték emelés itt a kezelési költségek jelentékenységből kimagyarázható. A kölcsönzési idő meghosszabbítható s itt a kamatok utólagosan fizettetnek.

Az ügyletrendben még e főpontokon kívül az eljárási módok is felsorolva vannak, melyeket térszűke miatt nem közlünk s csak annyit említünk meg róluk, hogy czélszerűek és tisztán érthetők.

A zálogkölesön üzletben városunkra s vidékünkre nézve igen nagy jelentőségűnek tartjuk azt, hogy a bank nyers terményekre is előlegez. Ki városunk piacát ismeri, gyakran tapasztalhatta, hogy itt néha a bejött gabona nem fedezi a keresletet, máskor viszont gabona sok van s kereslet majd mi sem.

Nézetünk szerint e bajon segíteni hivatott városunknak ez új pénzintézete.

Midőn gabona sok van, kereslet kevés, a gazda, ki terményét eladni nem tudja, pénzre pedig elkerülhetetlen szüksége van, itt előleget vehet s gabonáját biztos helyre elhelyezvén, akkor adhatja el, midőn a gabona kevés s a kereslet nagy, mi neki mindenesetre csak nyereséget nyújthat, sőt miat az ügyletrendből kitűnik nem is szükséges az előleg fedzetére letett gabona elárusítása után járni, mert hisz ezt a bank maga is elvégzi s a pénzről beszámól.

Igen ajánljuk ezt a gazda közönség figyelmébe.

1870. január 20-án még következő üzletágak lettek a bank által életbeléptetve.

Mindenemű értékpapírok, hazai és idegen éreznepénzek, áruk, nyers termények s egyéb kereskedelmi czikkek vásárlása és eladása — bizonynyilag.

E részben egy új és állandó piac nyílt városunkban a productiv gazdának s ezt csak felhasználni kell.

Hogy a fentebbi üzletágak gyakorlása a kereskedelem, ipar és forgalom nevelésére, könnyítésére jótékony befolyása elvitathatatlan, de

azt hisszük, hogy mindezeknél jelentékenyebb a ügyletrend három utolsó sorában foglalt üzletág. Bárminlyenemű nyereségre kilátást nyújtó kereskedelmi és iparvállalat elősegítése, ily czélokra tarsaságok alakítása, s azokban saját tőkével részvétel.

Ez üzletágnak kimerithetetlen mezeje van különösen vidékünkben, mely iparára nézve még csak a gyermek pólákban szunyadoz.

Itt is azonban egyeseknek kellene felkeresni a körükben található nyereséges vállalatokat s ajánlatukat a banknak megtenni, mely ha programjához hű marad, segédkezését azoktól meg nem vonhatja.

Szerencsét e vállalatnak, s felvirágzást általa pangó iparviszonyainknak!!

2+2=4.

20.592.—1869.

Igazságügyminiszteri rendelet

a székelyföldi urbériségek országos kárpótlása tárgyában 1868. agustus 12-én kelt bel- és igazságügyminiszteri rendelet 17-ik §. mikénti foganatosítása iránt.

A székelyföldi urbériségek országos kárpótlása tárgyában 1868. augusztus 12-én kelt bel- és igazságügyminiszteri rendelet. §. feljogosította úgy a jelenkező feleket, valamint az urbéri jogbiztost arra, hogy a földtehermentesítési alapigazgatóság tökeszámítási határozata ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt az országos tanácshoz folyamodhassanak.

Ezen rendelet folytán felmerült azon kérdésre, hogy a folyamodások melyik hatóságnál adassanak be? — Ugy a czélszerűség, mint az ügyek nyilvántartása, és szabatos eljárás követelényei tekintetéből rendeltetik miszerint;

1. A földtehermentesítési alapigazgatóság felszámítási határozata ellen a felek folyamodványukat azon polgári bíróságnál kötelesek beadni, mely nekik a folyamodás tárgyául szolgált határozatot kézbesítette.

2. A polgári bíróság a hozzá beadott folyamodványt, s a fellebbezett határozat és kézbesítési bizonyítványok hiteles másolatát az 1869. ápril 29-én kelt ügyrendtartás 203. §. értelmében egyszerű jelentés mellett a földtehermentesítési alapigazgatósághoz áttenni köteles.

3. A földtehermentesítési alapigazgatóság a hozzá áttett folyamodást és mellékleteit, az összes előiratokkal terjeszti fel, a belügy, pénzügy- és igazságügyminiszteriumok kebléből alakított országos tanácshoz.

Kelt Pesten, 1869. december 30-án.

Horváth Boldizsár.

A városi képviselőtestület

mult szombati ülésében, a jegyzőkönyvek czélszerű módosítással való hitelesítése és több t. j. javaslat kihirdetése után, a városi szesz-adó ügye fölött folyt a tanácskozás. A belügyminiszter önmaga ugyan is, még a mult hó közepén megküldte, véleményadás végett, Baruch Jeremiás, szesz-gyár tulajdonos, azon panaszát, melyben a szesz-megdíjaztatás által magát túlságosan terheltetve érzi. A kilenzetágu közelő-bizottság azonnal megtette a maga megjegyzéseit e panaszra, addig is, míg maga a képv. testület nyilatkozhatik ez ügyben. A képv. testület most teljesen magáévá tette a 9 tagu bizottság minden intézkedését; Petri Ádám, Dobolyi Sándor, Hajnal József és Szász Béla képviselők személyében bizottságot nevezett ki egy fölterjesztés kidolgozására, mely az itteni viszonyokat s különösen Baruch J. ur magatartását, a megdíjaztatás ügyében, a belügyminiszter előtt följajtsa; a 9 tagu bizottság jelentéséből ugyan is arról is meggyőződött a képv. testület, hogy B. J. a megdíjaztatás idejének kezdetekor maga is, önkénytelen, fizette a házi fogyasztásért eső díjt, nyolcz nap leteltét után azonban nem csak megtagadta a díjfizetést, de sőt kihívó modorban izengetett a 9 tagu bizottságnak, hogy ő megdíjazatlan szeszt fogyaszt s ám jőjenek foglalják le csempészett pálinkakészletét. A bizottság azonban, ugyan kimondta

jegyzőkönyvileg B. J.-ra a csempészeti büntetést, de annak fogantatásától tartzkodott, nehogy ügyet szolgáltatson B. J. urnak üzlete bezárására, mintha erre a megdíjaztatás által lett volna kényszerítve. A képviselőtestület tehát oda-utasította felirati bizottságát, hogy mindezeket fölfejtve: kérelmezze a belügyminiszter ur önmagától B. J. folyamodásának visszautasítását és a városnak adott megdíjaztatási jog végrehajtását. Egyszersmind táviratilag fölkérte a város országgyűlési képviselőit, hogy mind a bel-, mind a pénzügyminiszter urnál odahassanak, hogy e fölterjesztés megérkezéig ez ügyet függőben tartsák.

Ugyancsak a 9 tagú bizottság benyújtá ez ülésben a megdíjaztatási számadásokat jan. 4-31-ig terjedőleg, melyből kitűnik, hogy az első 27 napi bevétel tett 2287 frt: 93 krt, kiadás volt 591 frt 49 kr s így tiszta jövedelem 1696 frt 44 kr, melynek a kaszára és színház-építésre s az utcák-nyitására fordítandó két harmada tesz 1130 frt 96 krt s ehez járulván a napibiztosokat illető, de általuk nagy éljenzés és jegyzőkönyvi köszönet-nyilvánítás mellett — ugyanezen alapjára visszajánlott 154 frt összesen takarékpénztárba tétetett 1284 frt 96 kr külön könyvre pedig a város rendelkezése alatt álló egy harmad fejében 565 frt 48 kr. E számadások megvizsgálására kiküldettek Szász Béla, Müller József és Wagner J. Frigyes képviselők.

Még intézkedett a gyűlés az állami maglovak elhelyezéséről, — és segély képen több ölfát adományozott a városban lévő valamennyi felekezeti iskolának és a helyi orsz. kórháznak.

Több napirendre tűzött tárgy — az idő eltelte miatt — el nem intéztethetett.

Cs.—n.

Lajtántuli dolgok.

A miniszterium végre megalakult. A bécsi hivatalos újság, e hó 3-án hozta a kinevezést. A régi miniszterium azon tagjai, kik a többségi memorandumot aláírták, mindnyájan állomásaikban maradtak, Hasner nevelésügyi miniszterén kívül, ki előzőkké neveztetett. A három újonnan kinevezett miniszter: Wagner, honvédelmi, ezelőtt helytartó Dalmáciában; Stremayer és Banháns. E két utóbbiról mindenki elősméri, hogy nem államférfiai tehetségek, de azt is sokan állítják, hogy szorgalmatos és munkás hivatalnokok.

Hasner miniszterelnöki minőségben, e hó 3-án mutatta be magát a birodalmi tanács alsó házának s ösmertette az újraalakított kabinet álláspontját. E szerint, az új miniszteriumban teljes egyetértés uralkodik. A kormány az összes nemzetiségeket s önállóságra való törekvéseiket, jelentékeny mérvben számbaveszi. Igyekezik minden jogos igénynek eleget tenni. Védni fogja a vallás gyakorlatot, megóvja a lelkiismeret szabadságát, s folyvást a parlament mellett leand, melyből eredetét vette.

Ezen egész dolog minket, csak mint szomszédokat érdekel; mégis megelégedéssel s jövőben vetett bizalommal üdvözljük e programot, melyből az: hogy a miniszterelnök buzgó ezentelista volt, míg miniszterré nem lett, teljességgel nem látszik. Multja nem sok bizalomra tarthat igényt; de hogy azt megszerezhesse, helyes uton indult el.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. Mily változékony a nép kegy, mutatja azon bántalmazás is, melyvel Napoleon császár, közelebből a tuillieria kertben, egy munkás részéről illetetett. A tettes azonnal elfogatott. A különben nem nagy horderejű dolog, annyit kétségtelenül mutat, hogy a császár többé nem kedvence a munkásoknak, mint volt eddigig.

Ez uttal alkalmunk van egy farsangi hírt is följegyezni. Bécsi lapok nem rég egyenesen Párizsból, egy táviratot hoztak, mely előg furesán, így

hangzik: „A „Marseillaise,” a magyar képviselőház szélsőbal 20 tagja által aláírt iratot közöl, melyben ezek a francia parlament szélső pártja iránt, rokonszenvéket fejezik ki.”

E tényen bámulni, szánakozni s nevetni is lehet, a mint kinek kinek vérmérséklete hozza magával. A magyar hegy — nem mondjuk Szólo — párt, egy éretlen kis had, rokonszenvét nyilvánítja, az egészen más körülmények közt élő, a társadalmi szabadságért rajongó, tudósoknak. Ha úgy ösmernék a francziák a mi viszonyainkat, mint mi az öveiket!!

Újabb hírek szerint, a forradalom kitörése kilátásba van helyezve. Némelyek e hír hitelességét határozottan tagadják, mások úgy vélik, hogy a köztársaságiaknak előbb utóbb meg kell mérközni a hatalommal.

ROMA. A zsinat is kezd okos dologgal foglalkozni. Nehány törökországi örmény főpap már aláírta azon postulatumot, melyben a többek közt mondatik: „az orjási hadsereg a világ helyzetét elviselhetlenné tették.” E nagy baj orvoslása végett, ajánlják a püspökök, hogy a háboru bűntények jelentessék ki. Azonban úgy látszik — mit előre is lehetett gyanítani, — hogy a többség ezt nem fogja elfogadni. Hisz magának a pápának is van hadserege, s nem rég kijelentette, hogy szaporítását szükségesnek tartja.

POROSZORSZÁG. A Károly Lajos főherczeg berlini látogatását még mindég különféle kép magyaráztatják. Némelyek szerint, a mi a porosz-hivatalos sajtónak nem sikerült, a szívélyes viszony helyreállítása Poroszország s Ausztria között, azt a főherczeg elérte. Mások szerint: a látogatásnak nincs és nem is lesz semmi politikai következménye. Majd meglátjuk.

Színház.

☉ Szombaton, február 5-én Körösi jutalmára: A király házasodik, vigjáték (?) Tóth Kálmántól. E darab több ízben adatott Pesten s a vidéki színpadokon, hanem az, igénytelen vélekedésem szerint, a halhatlanság habérjait nem fogja megszerezni írja számára. A vigjáték legjobban megteremtett alakjai: a banilla és Kopjai Imre, sem domborodnak ki annyira, hogy figyelmünket állandóan lekössék. I. Lajos, magyar király pedig oly halvány vonásokkal van vázolva, hogy benne a bámulat nagyság nyomait sehogys tudjuk fölfedezni.

A mi az előadást illeti, szintársulatunk tagjai közt sokkal kevesebb (színpadi értelemben) udvarképes tag van, hogysen a Nagy Lajos fényes udvarában játszó darab előadása a kellő igényeknek megfelelően volt. Gáspárné csinos banilla volt, s habár e szerep egyeniségével nincs teljes összhangban, azt kielégítőleg adta s a közreműködők élén első sorban méltán említhetjük meg. — Azonban Körösi a darab leghálásabb alakját, Kopjai Imrét elejtette; mi azonban nem lepett meg, mert előre hittük, hogy Körösi tehetsége azzal sikeresen megbirkózni nem leand képes.

Említésre méltó e napról a vendég Breznay, ki a cselszövő tanácsos „Doctissimus Quidó” szerepét igen helyes felfogással adta, s kinek hanghordozása, magatartása, arcjátéka szerepének egyes részeivel mindig teljes összhangban volt.

Es most a jelenvált közönség nevében újra egy szóm van az igazgató urhoz. Hogy a nagy terem egyetlen plófütőskéjében tűz égett, azt mindnyájan láttuk, de hogy az a nagy terjedelmű helyiséget kimelegíteni képes nem volt, azt is tapasztaltuk. Azonban ezt nem teszem ki hibául a közönség részvétlenségével küzdő igazgatónak. — Hanem, hogy az előadás kezdetének 7 órára hirdetése mellett, a jelenváltakat a dermesztő hidegben 7 órától 8-ig engedte várakozni, s az előfüggő akkor is csak a türelmét vezett közönség zajongására gördült föl, azt sehogys tudom helyeselni. — A ki színházba akar

menni, 7 órára úgy is megjelenik ott; azután ha mind várunk is 9-ig, többen jőni nem fognak. Tehát a közönségnek, az előadásra megjelent előzőeken részét várakoztatni a esikorgó hidegben, igen nagy és meg nem érdemlett büntetés s az igazgatónak saját érdekében is igen rossz számítás; ugyanis a sok lámpa ingyen és ok nélkül ég és fogy a tul-hosszúra nyújtott előidő és felvonás-közök alatt! Reméljük, hogy az igazgató lessz annyi figyelemmel közönsége iránt, hogy e mindnyájunkra nézve kellemetlen várakoztatás nem fog többé ismétlődni.

Figyelmeztetés.

Hivatkozva idei januárius 13-ki jelentésre: a helyi egyenlőségi-kör által gróf Batthyány Lajos emlékszozára rendezett tánczvigalom 78 frt 67 kr tiszta bevételt adván, az idei februárius 19-re hirdetett tánczvigalom s honvéd rokkantak menházára mulhatlan meg fog tartatni melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint ha ezen, különben is nyílt tánczvigalomra kezelési vétségből külön meghívást még, nem kaptak volna, ez iránt magukat a rendező bizottság elnökénél Csiki Károlynál jelenthetik.

Maros-Vásárhelytől, 1870. februárius 7-én.

a Rendező Bizottság.

VEGYES.

* Királyné ő. Felsége tegnap volt Pestről Bécsbe utazandó, de két hét múlva ismét visszatér fővárosunkba. Beszélük, hogy mégis lesznek udvari bálók az idén Budán. Az első a hó 24-én tartatnók.

* Gozdu Manó, hétszemélynök, Pest város választó polgára és volt képviselője e hó 3-án hosszas betegség után, 71 éves korában elhunyt. Tetemes vagyonának legnagyobb részét egyházi és iskolai czélokra, a magyar- és erdélyországi nemegyesült románoknak hagyományozta.

* A trónörökös Pestről Bécsbe távoztában, míg a vonat megindult, Thaisz v. kapitány-nal beszélgetett, kérdezve, ha épült-e sok ház Pesten, nagy-e még — mint hallá — a lakás szükség? Mondá, hogy egy második hidra is szükség volna, mert — mint maga is tapasztalá — a közlekedés, az egyetlen lánchidon, sokszor fönakad. A másik hid építését — úgy mond — annál hamarabb meg kellene kezdeni, mert sok időbe kerül, míg egy ily hid elkészül. Kérdősködött a tervezett boulevardról is s azt mondta rá, hogy az egyelőre inkább házrombolás, mintsem építés lesz. Látszik e beszélgetésből, hogy ő fensége érdeklődik napi kérdéseink iránt.

* Balassa Antal, főherczegyei földbirtokos, ki jan. 30-dikán hunyt el K.-Nyéken, minden ingatlan vagyonát, így nyéki szép berendezett birtokát, Budán egy 45000 frtot érő házá, sat. a pesti ref. főiskolának hagyományozta. Az akadémiára is hagyott 500 frtot. Szép emlékoszlopok.

* A belügyminiszter Szathmármegyébe 5000, Szabolcsba pedig 2000 frtot küldött a vizkárosultak segélyezésére, az ily végre szükségösen szabott rendelkezés alatti összegből; egyszersmind tudatja, hogy az az ily czélra szánt kegyes adományokat készségen közvetíti.

* A honvédelmi miniszterium a revolverek szállítására beérkezett ajánlatok közül Glasser Lipót bécsi gyárosát fogadta el, és azonnal 1000 darab revolvért rendelt meg a honvédlóvaság számára. Darabja 17 frtba kerül. A miniszterium ezen revolvért a megyei rendőri közegek felfegyverzésére is ajánlotta.

* **A helyi kisdédóvó intézet** igazgató bizottmánya, számítva a közönség buzgó pártolására, folyó hó 13-án, a kisdédóvó intézet javára, Lénárt Károly ur termében, Tánczvigalmat rendez. Midőn ezáltal újból alkalmat nyújt vigadva jótekonyságot gyakorolni, a kisdédék i. ánti szülei, testvéri, rokon, pártolói édekeltség következtében reméli, hogy a részvét a nagyon tisztelt közönség részéről, mint eddig, ugy ez alkalommal is általánosán mutatkozni fog. A bizottmány e tánczestély iránti érdekeltséget az által is fokozni kívánja, hogy többek által, önkénytes szívségből készített nyereménytárgyakat sorsoland ki: mire a belépti jegyek, sorsjegyül is szolgálnak. Az első és középső nyeremény egy-egy talér, az utolsó egy arany leend. Maros-Vásárhelyt 1870. február 1-én, a kisdédóvó igazgató bizottmánya nevében Bihari Sándor, igazgató. Székely József, jegyző. Belépti jegyek: a Wittich József czég alatti könyvkereskedésben találhatók 80 krért. A tánczestély napján d. u. 4 órán kezdve a pénztárnál.

* **A régi ezüst 6 pengő — az az 10 új — krajczárosok** jövő hó végével kimenvén a forgalomból; e pénzváltozás oly félreértésekre is ad alkalmat, melyek minden alap nélkül szükkölködnék; így p. o. az ujságot nem olvasó köznép és a falusiak közt el van terjedve, hogy az u. n. vörös-hasu 5 és 1 frtos bankuóták, sőt az 1866-beli 5 frtos államjegyek is kivonatnának a forgalomból s épen ezért nem is fogadják el az ily pénzbeli fizetéseket. Ugy értjük, hogy e balhiedelmre épen a helybeli kir. adóhivatali pénztár adott okot, nem fogadván el maga sem e hó elején vörös-hasu bankókat; tévedését — melybe azonban nem is kell vala esnie — maga is belátván, most már el is fogadja ama pénzjegyeket. Figyelmeztetjük tehát a t. közönséget, hogy ama bank — és államjegyek — ezuttal — nem szenvednek semmi változást s így bátran elfogadhatók, sőt el is kell fogadni. — Ugyan csak a helyi kir. adóhivatali pénztár a lyukas 6 esüst krajczárosokat 10 új kr helyett csak 6 krban fogadja el, tensőbb rendeletre hivatkozván. Ha azonban vett ilyen rendeletet, a közönség érdekében, közölhetné azt a városi előljárássággal kihirdetés végett előre, hogy így ne érhesse a legszegényebb osztályt indokolatlan kár, önhibáján kívül. Egyáltalán a t. hivatalnok uraknak sok alkalmuk lehetne szíves előzékenység által könnyíteni az ugys terhelt közönségen.

* **A hirtelen beállott rendkívüli hideg** (22—24 fok) már nálunk is megvette adóját. Így pár nap előtt hallók, hogy egy kóbor életű férfi megfagyva találtatott, e hó 6-án pedig egy cipész legény egy kocsmából kimenetettvén, másnap reggel félig megfagyott állapotban vitettt a kórházba. Életéhez nem sok a remény. Kolozsvári lapokból olvassuk, hogy két posta-legény is hasonló balsorsban részesült, csak hogy őket hivatalos működésükben — a kócsi bakján — érte a szerencsétlenség. Ujabb fagyási esetekről is hallottunk.

* **Városi rendőrségünket** — több oldalról vett főlészóítás folytán — figyelmeztetjük, hogy utcái világításunk bérlője igen t a k a r é k o s, a mennyiben, kivált a félreeső utcákban, vagy föl sem gnyjtatja a lámpákat, vagy ha föl, csak is pro forma, melyek pár órai pislákolás után csöndes álomra térnek. Egy járatanabb utca 3 lámpáját magunk is több idő óta kísérjük figyelemmel, s míg a főutca felőli lámpa teljes fényvel világít: a más kettő inkább setétit. A városnak pedig minden lámpa 17 frtjába kerül évenként. Ellenőrzés nélkül kárba veszett költség.

* **Nemes Aranyosszék** állandó képviselő bizottmánya folyó év február 14-én reggeli 9 óráján kezdőleg I-ső évnegyedes rendes közgyűlést fogja tartani. Tárgyai leendnek: szentesített törvények kihirdetése, szomszéd törvényhatósági megtanulások tárgyalása, keblügyek elintézése és számvevőszéki elnök választása stb. Abbani részvételre a képviselő állandó bizottmány tagjai meghivatnak. Felvinczen, jan. 28-án, 1870. Béldi Gergely, főkirálybíró.

* **Szinészeink**, ugy halljuk, tovább nem bírván ki a közönség részvétlenségével való küzdelmet: tovább költöznek városunkból. Valóban sajnáljuk e társulatot, mert melegebb pártolásra lett volna érdemes, mint a milyenben részesült, s hozzávéve ehhez a most uralgó rendkívüli hideget: távozásuk két oldalról is sajnálatra méltó. Ugy értettük, hogy Kendi — a társulat egyik legtehetségesebb tagja — még egyszer igénybe veeudi, jutalomjátéka alkalmával, a közönség részvétét, s mi részünkről a legmelegebben ajánljuk is ez alkalmat, melynél városunk egy részét legalább jóvá teheti indokolatlan közönyösségének. A jutalomjáték talán holnap adatik, s az e czélra választott darab Dernői műve, A „Székely obsitos” czimmel.

* **A képviselőház** közelebbi üléseiben bevégezte a közlekedésügyi miniszterium költségvitáját, s legnagyobbbrést megszavazta az előterjesztett összegeket. A vita végén a miniszter kinyilatkoztatta, hogy mindeu, miniszteriumát érdeklő, vádakra őt illeti a felelőség, melyet kész is elvállalni. Ha valaki — az ismert gyanusítási ügyben — formulázott váddal lép föl, ő hajlandó a fegyelmi keresetet megindítani, — ellenkező esetben alkalma lesz a képviselőház rosszszalását kikérni az alyptalan gyanusítgatók ellen. — A rákövetkező napon az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium költségvetése került nagyon szelid vita alá.

* **b. Nyáry Gyula** a főrendiház közelebbi ülésében interpellatiót intézvén a miniszteriumhoz a népszámlálás ügyében az interpellatiót „kérd-intézés”-sel helyettesíté. Uj szónak elég rossz.

A m.-vásárhelyi m. k. ítélő táblának

1870. február 7. és következő napjain tartandó nyilvános üléseken előadandó ügydarabok jegyzéke

II. polg. osztály ülésében.

(Folytatás és vége.)

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által,

Id. Kovács Péternek Bíró György e. 120 frt kártérítés i. Nikorcsen Györgynek Barta Jovicza e. 236 frt 30 kr i. Nagy Dónesnek Gajzágó Ferencz e. 85 frt i. Rauscher Venczelnék ifj. Vajda Samuél e. 40 frt i. Merza Martonnak Márkus Mihály és társ e. 7J fr i. Szomorú Győr y és társ. Megilla Filip és társ. e. 21 frt i. Béther Jánosnak Réther Gy. hagyatéka e. 341 frt 25 kr i. Borbély András árval gyámsági ügye.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Jánó a részeseinek Jánó Mihály e. örökrész kiadása i. Nagy Lőrincznek Pap Juon e. visszahelyezés i. Mező-Bánd községének Neumanu Izsák e. haszonbér hátralek i. Ruszu Gy. s részese. Gondilla Samaila e. folyamodástól elállás iránt Váradi Istvánnak Dézsi Ferencz e. adósság i. Henter József s rész. Agyagási Lajosné e. kiszakítás i. Czi ubalmas Józsefnek Magyarai Pál e. vásárhatalék i. Török Pálnak Murunyi Kálmán e. visszahelyezés i. Frelaczku Józsefnek Fekete András e. adósság i. Spigel Mihály s társ. Bartalis M. s részesei ellen korcsmai osztalék i. Györke Gretinek Benedek és Bartha Albertné e. hagyaték feletti ü. Mathe Ignácznak a hodosi cath. megye e. végrehajtás megszüntetése i. Veres Karolynak Kósa György e. számadásos ü.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Datk ns. birtokosságnak Datk községe e. birtokh. i. Abrudan Georgnak Mokán Juon e. 54 frt 40 kr kárt. i.

Selig Urosznak Hersch Katharina e. adósság kereset i. Lévi Jakabnak Rorenberger Salamon e. szolgálatbér megfizetése i. Lucchi Leontine sz. Kakuci Eszternek Bogácsi Józsefné sz. Molnár Rózália e. 60 frt haszonbér i. Nagy Sándornak János Jánosné e. birtokh. i. Csekme Béla és társ. Todor Blbert és társ. e. sommás visszah. i. Badilla Juonnak Chilivesztru Juon e. két szántóföldhöz tulajdon jog elismerse i. Szász Ferenczének id. Bakos Alajos és társ. e. 50 frt i. Nagy Jánosnak Veres Ladó Péten e. 27 frt foglaló kétszeregének visszafizetése i.

Előadó k. t. bíró Popovics Szerván által.

Benedek Józsefnék Lázár Jakab e. 100 frt i. Csiki Antalnak Czárán Niculaj e. 60 frt i. Gyergyó-szt. Miklós Községének Zakariás Zakariás e. birtokh. i. Özy Tompos Ferenczének András András e. 26 frt 66 kr egy köből rozs és 3 frt 20 kr tartozás i. Ifj. Gajzágó Jánosnak a kir. kincstár e. igénykeresets. Gajzágó Jzsnak netto.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

Dragus községének Sandriu, Ittuciu és Carja családok e. birtokh. i. Bogotai Annának Boér Karoly e. 444 frt 26 kr kártérítés i. Homoród községének Daniel Imre e. 210 frt i. Zacharia Stefnak Sereteanu Gy. e. 30 frt i. Samfiro Toader Nicolacuak Toden Vaszília e. birtokh. i. Stern Emanuelnek Fekete Sándor e. 43 frt 24 kr i. Bejert Károlynak Zsombori János e. birtokh. i.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Magyari Sándornek Paget János e. 28 frt szolg. bér i. Kis Mihálynak Kis János e. 25 frt 20 kr i. Hidvégi Ábrahámnak Kis Ferencz és társ. e. 50 frt értékű sertések i.

Előadó k. t. pótbíró Illyés Károly által.

Fenyő Istvánnak Ferdinkó Ignác e. 116 frt váltó ü. Varga Istvánnak Hersch József e. 28 frt i. Remer Mihálynak Dachel Iug és társ e. ü. Bárdosi Jánosnének Kopstein Salamon e. kiszakításos ü. Merza Kristófnak Köniq Károly e. 35 frt 61 kr i. Farkas Péternek Borok Sándor e. haszonbér ü. Kotta Jánosnak Sopa Petrus e. 56 frt i. Már Ferencznek Kőpeczi Gergely e. birtokh. i. Vajna Józsefnék Bodó Ferencz e. birtokh. i. Rorhlich Jánosnak Kocsis Alajos e. 115 frt i. Benger Mózesnek Hudra Vaszilie és társ. e. 121 frt 68 kr i. Br. Radák Ádámnak Gligor Javu Buda e. birtokh. i. Simon Dávidnak Csupe Gligor e. 16 frt i. Szegedi Samunak Makacsik János e. 4 frt i. Simai Annának Luka Mária lui Alexa e. 63 frt 43 kr i. Reiner Györgynének Vitéz Ferencz e. 16 frt iránt Kowsek Antalnak Frum György e. 35 frt i.

III. tanács, bűnügyben.

Előadó k. t. bíró Sándor János által.

Teszler Mendel sikkasztás bűnügye Filip Jakab nehéz testi sértés bű. Orbán Márton gyilkossági bű. Zehán Vaszília és Kozma Jakab rablási bű. Danduj György lopási bűnügye.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Preszekai Mátfel Bontea és társ emberölés bűnügye. Akmarl Banyai Josi és társ bűnügye.

Előadó k. t. pótbíró Mégai Ferencz által.

Idecspataki Pop Péter és társai nyilvános orvosi koskodás bűnügye. Tekesi Roth János és társ a közbiatságra tartozó közintézetek e. kihágás.

Bécsi börzel árkelet.

(1870. január 8-án.)

5% metalliques	60.50
5% nemzeti kölcsön	70.30
860 államkölcsön	97.50
Bankrészvény	729.—
Hitelrészvény	261.80
London	123.30
Ezüst	120.75
Arany	5.80
Földt. ment. kötvény ord.	75.50
" " magyarh.	79.25
" " horvát-slavon	83.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Szász Béla.